

ek

Uznet az idages em...
bövített kiadás. 448
csak 158 lej LEPAE...
vétel. Kérjen ingyen
Lepagétól.

teződéseinél hívtak ösz...
megkezdése előtt vére...
a fasiszták és ellen...
g fajult, hogy a szem...
at emeltek és a torla...
egymás ellen. A rend...
atkozott be. Több férfi

ült helyre az East-end
00 személy szenedett
Főbb mint 500 mentő...
znére a sebesültek el...
0 tüntelést tartoztat...
még torlaszokat lehet...
karakatainak feliratai...
A felizzított negyed...
ndör cirkál.

cióval áspárt

javaslatot fogadott
mányt, vizsgálja ki...
eg okozott zavargások...
honnán erednek az...
imeit. A határozat el...
ását, amely nem til...
a fasiszták felvonu...

a főszereplők.

Magyar feliratok!

an van ége

ek egy regéti

ntes lista 24, cuzisták
ndátum. Tizenhárom
elhalasztották.

B SPORT

uresiben bezulta
eg összes ablakait
k telefonálja: A ma...
labdarugómérkőzés vé...
osan tüntetett a válo...
melynek a vereséget
y a rendőrség közbe...
a labdarugószövetség...
annak összes ablakait

rébéknt munkatársunk
Dietz Károly dr-ral, a
ánnyal, aki a magyar...
ét azzal magyarázza...
a játékosok nem háló...
okkal betakart har...
tték meg az utat Bu...
véleményét a játé...
zés belga játékezet...
estársor gyengeséget
egy ából hiányzott
esatára.

hwartz is játszik, aki...
gyagok — mondotta...
két gólos román gy...
na a mérkőzés.

URAT

Táza po
kódja la
No. 22471

10. Telefon
Havonta 11j
Ár 500, €
Diszter 2. I. e.
Háldre: Havonta 2, negyevevre 6,
félvevre 12, egészvevre 20 dollár. Eir...
dások díjazás szerint. Az „UJ...
ARLET“ az erdélyi és bánági zsi...
óság egyetlen politikai napilapja.
Okdeink utánnyomását csak a for...
rás megjelölésével engedjük meg.

DI Ramasetter Róbert

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmegyei
leveleket nem
fogadunk el.
Ara 5 lej
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését az
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámber
Ferenc. București szerkesztő: Há...
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 55.
Szerda, 1936. október 7.
5697. EV. XIX. EVF.
TISRI 21. 230. SZAM

VILAG TUKRE

A satumarei demonstráció

A nemzeti páarsztpárt vasárnapi satumarei
gyűlése az ország politikai fejlődésének vona...
tában jelentős és figyelemreméltó etappot
jelent.

Itt hangzottak el ugyanis az első világos
és kertes nélküli megnyilatkozások a kor...
mány és a jobboldali szervezők diktatúrára
törő és német orientációt sürgető politikája
ellen.

A nemzeti parasztpárt felismerte végül,
hogy bünös mulasztást követ el a demokrá...
cia és az ország tényleges érdekei ellen, ha
szó és ellenvetés nélkül türi a zabolálan prop...
agandát, amely antiszemitizmus és anti...
kommunizmus örve alatt kizárólag azért fo...
tyik, hogy Romániát beiktassa a német kül...
politika szolgálatába és hatalomra juttasson
néhány politikust, akiket a tömegek 18 éven
keresztül visszautasítottak a választásokon.

Satumarén nyíltan beszéltek erről az ország
egyetlen komoly demokratikus pártjának
vezetői.

Lupu dr Titulescu eltávolításának kuliszat...
itkai mögött mutatott rá azokra a szálakra,
amelyek a liberális kormányt a jobboldali
szervezők propagandájához fűzi. A volt kül...
ügyminiszter valóságilag sirva panaszkodta
betegségének legválságosabb napjaiban, hogy
„egy dobta ki a kormányból, mint egy rossz
cselédet“, a nemzetközi politikai helyzetnek
egy olyan fázisában, midőn az országnak
szüksége volt rá és — ami ennél is lényege...
sebb — rá és nem másra volt szüksége...
A bratislavai kisanant-konferencián — mon...
dotta dr Lupu — keservesen megérezteék Ti...
tulescu hiányát. A hivatalos kommunikáció,
amelyet a konferenciáról kiadtak, mindenről
volt szó, csak arról nem, amire szükség lett
volna. Titulescut csak annak állott érdekében
eltávolítani, aki meg akarta fosztani a Néps...
zövetséget ettől a támasztól, aki nem akar...
ja a békét.

Másrésztől a kormány egyebet sem csinál
három év óta, mint a jobboldalt támogatja.
A két dolog között szoros összefüggés van.

Hitlernek ürügyre van szüksége az Orosz...
ország elleni harcban. A kommunizmust
szítja, de mindenké tudja, hogy a valóságban
Ukrajnát akarja. Ha Románia nem mőne
Németországgal, úgy két fronton is színhelye
lesz a háborúnak: egyrésztől a németek és
magyarok fognak betörni, a másikon az oro...
szok lépik át a Prutot. Ha pedig a németek...
kel mennék, úgy csak Románia testén ke...
resztül zajlana le a nagy háború, amelynek
végetértévtől szétszórónának bennünket a világ
négy tája felé és szétdarabolná az országot.

Cuza és Goga propagandája ezt a veszedel...
met készíti elő az ország számára. És ha
a tömegek e két állapotot követnék, úgy Ro...
mánia rövidesen Európa Abessziniája lesz...

Lupu dr szavai nem tévesztették el hatás...
kat a tömegre.

A tömegnek nem akarják a háborút és nem
akarják a diktatúrát, amely háborúhoz vezet.
Ha egyrésztük mégis megtevesztette a job...
oldali demagógia, úgy ez csak azért törté...
tett meg, mert sem a kormány nem teljesít...
tette kötelességét a tömegek felvilágosítását
illetően, sem pedig a nemzeti parasztpárt nem
állott helyén, hogy kimentsé a demagógok
karmiból a jóhiszemű, de megfélemlő judi...
ciummal nem rendelkező parasztoakat, akiket
inkább egészséges ösztönök, mint egy maga...
sabb politikai megértés vitt nyolc esztendő...
vel ezeltől a demokrácia táborába.

Németország és Ausztria példája sokkal
frissebb és a francia demokrácia energikus
reakciója sokkal beszédesebb történelmi pé...
da, semhogy a nemzeti parasztpárt szemé...
veszthette ezeknek tanulságait.

A helyzet az országban eléggé komoly.

Az energikus és világos szavak csak abban
az esetben találhatnak megfelelő visszhangra,
ha lendületes propaganda-akció terjeszti azo...
kat az egész országban.

A nemzeti parasztpárt helyzete kétségkívül
nem könnyű.

Nemcsak a jobboldali pártokkal, de a kor...
mánnyal is szembetalálja magát akciójában.

De a párt vezetőinek megtefelelő visszhangra,
és esetleges vereségük nem egy párt, hanem
egy egész rendszer végét is jelenti.

Franco és Mola tábornok csapatainak egyesülése után veszi csak kezdetét Madrid ostroma

Közös katonai parancsnokság alá kerülnek az összes kormánymiliciák.
Minden arany- és ezüstkivitel betiltott a madridi kormány.
Ujabb zendülő-jelentések

A Reuter értesülése szerint az e hó 1-én
megtartott csonka Cortez-ülésen már be...
jelentés történt oly irányban, hogy rövi...
desen sor kerül a kormány reguláris had...
sereg és a baloldali milícia közös parancs...
nokság alá helyezésére. Ezt a tervet az
önálló akciókhoz szokott anarchista frak...
ció hevesen ellenezte, de a kormány, mi...
után a kommunisták főleg Rosenberg mad...
ridi szovjet megbízott közbelepése folytán
a javaslatot elfogadták, mégis keresztl...
vitte elhatározását és kibocsátotta néh...
szakasos utasítását erre vonatkozólag. E
szerint mindennemű fegyveres alakulat
közös katonai parancsnokság alá kerül és
a hadsereg a milícia tisztikarát csak me...
felelő katonai katonai kiegészítés mellett
veszi át. Ez az intézkedés az önmagukat
tisztelnek kinevező és terror felé hajló
milícia tagok között érthető ellenhatást
váltott ki és már is számosan bejelentet...
ték, hogy az esetben, ha „rangjukat“ elve...
szik, az anarchista pártba lépnek.

A madridi pénzügyminiszter rendeletileg
megtiltott minden arany és ezüst kivitel
az országból, akármilyen formában.

Nyílt harcra hívta ki a spa...
nyol kormányflotta a zendülő
flottáját

A londoni United Press jelenté, hogy a
spanyol kormányflotta megjelent Santan...
der kikötőjének közelében és nyílt tengeri
harcra hívta ki a felkelők hajóhadát. A ki...
hívás szerint a felkelők hajóhada, vagy
adja meg magát, vagy vegye fel nyíltan
a harcot. Ugyanakkor felszólították a fel...
kelő hajók legénységét, hogy mérsárolja le a
tisztjeit és azután csatlakozzanak a kor...
mányflottához.

Madrid ostromát halasztják a
zendülő

Burgosi zendülő-jelentés szerint a Mad...
rid elleni támadás azonnal kezdetét veszi,
mihelyst Mola és Franco tábornokok csa...
patai egyesülnek. A támadást Franco tá...
bornok fogja vezetni.

Az angol munkásság fenyegető üzenete a fasiszta államok számára

Edinburg, október 6. A munkáspárti
kongresszuson a munkáskonföderációk el...
nöke bejelentette, hogy a spanyol kormány
nak két kiküldötté érkezett Madridból, akik
nyilatkozatot fognak tenni a konferenci...
előtt. Ezután Dalton képviselő, volt állam...
titkár emelkedett szólásra és többek kö...
zött a következőket mondotta:

— Elmúlt a tartalmatlan frázisok ideje
és elérkezett az az idő, amikor ki kell je...
lentelnünk a fasiszta országoknak: eddig
és ne tovább. Mostantól kezdve nem fog...
juk engedni, hogy a törvényeket megszeg...
jék és a hétkés népeket megtámadják.

Ujra tömeghalálokat hirdot
Sevilla

Sevilla, október 6. A rádióállomás je...
lentése szerint Granadában Tozali Monez...
mellett 81 kormánypártit öltek meg, As...
turiában a milícia 15 halottat vesztett. Az
Ovideo ellen intézett kormánypárti táma...

A zendülők tegnap elfoglalták Rozas Li...
most Granadában, ahol a kormányerők 31
embert veszítettek, 4 kormányrepülőt lelőt...
tek. A zendülők jelenleg a vasutat haszn...
nálják Madrid és Valencia megközelítésére.
A csapatok már 10 kilométernyire jutottak
Valencia közelébe.

A kormánycsapatok tegnap folytatták
támadásaikat Ovideo ellen. A város védői
azonban ellentámadást indítottak és né...
hány, a kormányerők kezében lévő, fontos
pozíciót meghódítottak. Talaveránál a kor...
mánycsapatokat visszaverték. Itt számos
fogoly került a zendülők kezébe. Egy kor...
mányrepülő lezuhant.

Burgos, október 6. (Rador.) Tegnap a
következő kinevezéseket eszközölték: A
technikai junta elnökévé Davila tábornok...
ot, főkörmányzóvá Fermoco tábornokot,
külgügyi államtitkárrá Serraf volt bécsi
spanyol követet, Franco tábornok magán...
titkárává a tábornok nagybikib öccsét,
Nicola Francot nevezték ki.

Franco tábornok ismeretlen
helyre távozott

Franco tábornok, amint Sevilából jelen...
tik, tegnap repülőgépen ismeretlen helyre
távozott. Forradalmi körökben az a hir
terjedt el, hogy az elnök Salamancába
utazott, ahol maga fogja átvenni a Madrid
ellen irányuló hadműveletek vezetését. Sa...
lamanca környékére vonják ugyanis össze
a bombavető repülőgép rajt (120 gépet),
meltek az ostromban részt vesznek és oda
vannak rendezve állítóg Molla és de Lano
tábornokok is. Mint érdekességet jegyzi
meg a Havas iroda, hogy Franco elnöknek
a madridi rádió már napokkal ezeltől ha...
láhirét közölte és ugyancsak tegnap a
Franco-féle repüléssel kapcsolatban a bar...
celonai leadó ezt a közlést újra megismét...
elte.

London, október 6. (Rador.) A spanyol
kormány két kiküldöttje utban van Edin...
burgh felé, ahol a munkáspárt kongresszu...
sozik. Állítólag a két kiküldött szennációs
közléseket fog tenni.

dás sikertelen maradt. Saragossában a
kormánycsapatok 400 halottat vesztettek,
100 tisztjük pedig átlépett a nemzetiekhez.
Toledo mellett 100 halottja volt a kor...
mánynak.

Franco tábornok kijelentette, hogy 150
ezer katonája lesz, amikor megindítja Mad...
rid ostromát.

Megbukott a német polkott-indítvány a svéd szakszervezeti kongresszuson

Stockholm, október 6. A svédországi munk...
konföderáció kongresszusán elutasították
azt a határozatot, amely a német árubezoha...
talra az általános bojkott kimondását kívánta
elérni. A feltűnéstkelő határozatot a szak...
szervezeti többség azzal indokolja, hogy a
bojkott általánossá tétele zavarokat okozna a
kereskedelemben. A határozat azonban fel...
hívja a munkásosztályt, hogy ne vásároljon
németországi árut.

A Népszövetség válsága

Irta: Lloyd George

Ha magyarázatot keresünk arra, hogy Ja...
pán miért tört be ismét Sanghaiba, akkor
a válasz erre az, hogy a Népszövetség te...
hetetlensége egyre jobban fokozódik. Ennek
főokát a vezetőkben kell keresni. Azt hiszem,
mindenki szívéből szólak, ha azt állítom,
hogy a Népszövetség mostani közgyűlésének
előzetes, kulisszámögötti tárgyalásai egyene...
sen tengeribetegséget keltettek az elfogulat...
lan szemlélőben.

Azok a subaalatti tárgyalások, amelyeket
Eden és Blum egymással folytattak, hogy
kibujjanak vállalt kötelezettségeik alól, egy...
nesen rekordot állítanak fel még az elmúlt
évek sötét történelmében is. Ez a két állam...
férfi azt a jogot akarta bitorolni magának,
hogy előzetesen meghatározzák azt a kac...
karingós utat, amelyen szentülük a Népszö...
vetségnek járnia kellett volna.

A kis nemzetek haragosan utasították
vissza ezt a lealázó vezetést és sikerült ke...
resztülhuzniok Eden és Blum számításait,
mindazonáltal a genfi békepalotában alapo...
sagyakartásra lenne szükség. A Mandzsu...
kuó kérdésében hozott kétszínű határozatok
és döntések szemetét még mindig nem taka...
rították el. A stressz határozatok teteme fö...
lött legyek raja kering és az abesszín-kérdés
maradványai a palota sarkaiban tovább bom...
lnak, hogy megfertőzzék az egész levegőt.

Ezt a megszenstelenített templomot alapo...
sosan ki kell füstölni, mielőtt magot csak a
legkevesebb is becsülő nemzet ide vinné az
ügyet.

A genfi mérgezett légkör beélegzése
majdnem megölte Titulescut és Eden boldog...
nak mondhatja magát, hogy egyszerű bá...
rányhímővel szabadult. Igazán nem csodá...
lom, hogy az oszlásnak indult népszövetségi
alapokmány és a számos többi félrevertett
egyezmény a bomlás bacillusaival fertőzik
meg a levegőt. A skandináv nemzetek ve...
lükszületett tisztasága nélkül már rég lak...
hatatlan volna az egész épület.

A Népszövetség egyetlen cél fog elérni,
de ez a cél azután annál kedvesebb minden
diplomata számára. A Népszövetség ismét
visszatereli a nemzeteket a háborúelőtti idők
titkos diplomáciájához. Nem azért, mintha
ez jobb vagy sikeresebb lett volna, mint a
háborúutáni évek nyílt diplomáciája, hanem
azért, mert legalább megőrizi a külszint és
nem hoz szeggyent a legszélesebb nyilvános...
ság előtt is Európa vezető államféraira. Az...
előtt is ugyanolyan intrikák és cselszövények
irányították a nemzetek külpolitikáját, azon...
ban a régivágású diplomaták emberi gye...
geségüket és gyávaságukat nem tarták fel...
oly visszataszító módon a legszélesebb nyil...
vánosság előtt. A genfi diplomácia valóságos
televíziós mozi, amely lehetővé teszi mindenki
számára, hogy a vastag falak ellenére tiszt...
tán lássák, mi játszódik le odabent. Az
eredmény általános undor, de helytelen lenne
a népszövetségi alapokmányt okolni ezért.
Nem a Népszövetség idézte fel mindezt, ha...
nem csak a mostani új módszereket tarták
fel a való helyzetet a laikusok előtt írt.

Genfben indulásuk előtt Eden, Blum és
Delbos előre elintézték maguk között a
Quai d'Orsay-n, hogy Abessziniát egyszerűen
kizárják a Népszövetségből. Az újságok csak
annyit tudhattak meg, hogy Anglia konzerv...
atív külügyminisztere teljes egyetértésben
van Franciaország szocialista miniszterével,
aki viszont Oroszország kommunista kül...
ügyminiszterére támaszkodott (mint utólag
kiderült, minden alap nélküli), hogy lejátsz...
szak a szépen kiosztott szerepeket.

A Népszövetség tekintélyének süllyedését
mutatja az is, hogy az érdeklődés mennyire
csökkent az ülések iránt. Amikor Sir Sa...
muel Hoare tavaly Genfben hangzatos be...
szédét elmondta, az általános izgalmat kel...
tett mindenütt. A beszéd reményteljes üze...
net volt mindenki számára, aki attól tar...
tott, hogy a világ új háború felé halad. Sir
Samuel Hoare szebb és nemesebb jövőt he...
lyezett kilátásba, amelyben a béke a nemzet...
közi igazság alapján fog állani és ezt nem...
zetközi együttműködés biztosítja.

Egyetlen beszéd nem kellett oly általános
visszhangot, mint a volt angol külügyminisz...

ber szavai, azonban sajnos, kiderült, hogy ezek csak üres szavak voltak, amelyek nem jelentettek semmit, nem vezettek sehová és legfeljebb az angol választókat nyerték meg a kormánypárti jelöltek számára.

Diplomáciai szempontból Sir Samuel Hoare beszéde rosszul sikerült blöff volt, amellyel ez a diplomata, aki minden élő államférfi közül a legjobban ért a blöffölés művészetéhez, csak ijeszteni akart. Azóta letépték a bőrt Sir Samuel Hoare csínadrattázó dobjáról és kiderült, milyen üres is az belül. Az első ember, aki készt a Hoare-Laval-egyezménybe dőfte, az az ember volt, aki most a dobverőket a kezében tartja. Ma már azonban ugyis hiába vernék ezt a dobot Genfben, mert csak a kishatalmak veszik komolyan a dolgot és az ő őszinte bátorságuk mentheti meg egyedül a Népszövetséget. A mostani tapasztalatok arra látszanak mutatni, hogy hátrán szembe mernek szállani a francia és angol államférfiak gyávaságával.

Mindenki tudja, hogy a nagyhatalmak milyen nyomást igyekeztek gyakorolni ezekre a kis országokra a titkos kulisszák mögötti tárgyalások során. Mindazonáltal az első menetben a kishatalmak győztek és a mandátum-bizottság nem zárta ki Abessziniát. Ez a döntés nagyon kiélezte a helyzetet és mint a nagy-, mint a kishatalmak a Népszövetségről egyformán úgy beszélnek, mint ha a végsőket járná. Ennek bizonyítéka az a lázas fegyverkezés is, amely a világon mindenütt egyformán tapasztalható. Senkilem bízik már többé abban, hogy a Népszövetség biztosíthatná a világ számára a békét. Egynek számára legfeljebb a regionális egyezmények látszanak biztosítékul szolgálni.

Ezek az egyezmények nem pótolhatják ugyan a fegyverkezést, de egyesek véleménye szerint telán kiegyeztetik azt. Nagy veszélyt jelentenek azonban az ilyen egyezmények, mert ellenséges csoportokra bonthatják a világot és ezzel háborút idézhetnek fel. Ma az a helyzet, hogy mindenki állig fegyverkezve még tovább igyekszik fegyverkezni.

A küszöbön álló új Locarno-konferencián talán annyiban módosíthatná a helyzetet, hogy Franciaország, Belgium, Olaszország és Németország legalább egy fronton megegyezésre juthatna. Ez egy időre kétségkívül enyhítené a feszültséget, de a kilátások a jövőre nem túlzottan jók és kevés remény van a javulásra. A spanyol események váratlanul új elkeseredést szültek a tárgyaló felek között, ami nagyon bonyolítja a helyzetet. Ha az új locarnoi konferencia résztvevői leülnek a tárgyalóasztalhoz, gyűlölettel, gyanakodva fognak egymásra tekinteni egy olyan dolog miatt, amelynek tulajdonképpen nincsen semmi köze a szőnyegen levő témához. Sajnos, ezek a kölcsönös elfogultságok nagy mértékben akadályozni fogják az őszinte megegyezést.

RÁDIO MŰSOR

Szerda, október 7.

Bucuresti. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: A rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 19: Időszerű anyag. 19.15: A zene folytatása. — 20.20: Felolvasás. 20.40: Gramofonlemez. 21.20: Felolvasás. 21.35: Popovici Pupa zongorázik. Beethoven: Első szonáta, Chopin: Nocturno, Notara: Tavasz nap, Lyadof: Zenei doboz. 22.10: Dimitru Nelal énekel. Schumann: Két dal, Strauss R.: Reggel, Donizetti: A kegyencné, aria. Brediceanu: Két román népdal. 22.30: Hírek. 22.45: Kis rádiózenekar.

Budapest. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 18.30: Szalonzene. 21.20: Hangversenyzenekar. 22.50: Hírek. 24: Cigányzenekar.

Csütörtök, október 8.

Bucuresti. 16.45: Előadás. 18: A kis rádiózenekar műsorának közvetítése. 19: Időszerű anyag. 19.15: A zene folytatása. 20.05: Felolvasás. 20.25: Gramofonlemez. 20.35: Felolvasás. 21.10: A rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Bach: A-moll fuga. Mozart: B-dúr hegedűverseny. Hegedül: Manoliu György. Rameau: Balettszvit. Sibelius: Bánatkeringő. Grieg: Szimfonikus táncok. 22.30: Hírek. 22.45: A Joneacu zenekar hangversenye. 23.45: Hírek.

Budapest. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Ének. 15: Mozart szonáták. 15.40: Hírek. 17.15: Asszonyoknak. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hegedül. 18.40: Özv. Fodor Ferencné csevegése. 19.10: A Famunkások Dalárdája és az Első Zuglói Dalkör vegyeskarának műsora. 20: Gazdáknak. 20.15: Lemez. 21: Csodagyerekek. Hangjáték. 22.10: Hírek. 22.30: Cigányzene. 23: Időjárásjelentés. 23.20: Zongorahármasok. 24.20: Táncczene. 1.05: Hírek.

Bécs. 17.55: Szimfónia. 18.25: Operaáriák. 23.20: Bampton szoprán éneklése.

Halálos csapást mért a Hitler-kormány a németországi zsidó sajtóra

A zsidó hírszolgálati irodák és a zsidó laptermékeket kirekesztették a sajtószervezetekből. Az összes külföldi állampolgárságu zsidókat kiutasítják Németországból

Nem kerülhet a Népszövetség napirendjére a németországi zsidók problémája

Prága, október 6. A Zsidó Távirati Iroda berlini fiókja, melynek hírszolgálatát az összes Németországban megjelenő zsidó lapok egyetlen hírszolgálati forrása, eddig a sajtótörvény alapján a német hírszolgálati irodák egyesületének volt a tagja. Az iroda vezetője most értesítést kapott az egyesülettől, melyben tudtára adják, hogy a szervezet tagjai közül kizárták és a birodalmi kulturális bizottság felügyelete alá helyezték. Ismeretes, hogy a propagandaügyi minisztérium az általános zsidó kulturális ellenőrzésére komisszárt jelölt ki Hans Hinkel személyében, aki a jövőben a zsidó sajtó hírszolgálatát is ellenőrizni fogja. Egyidejűleg a kormány közölte a Németországban megjelenő összes zsidó lapokkal, hogy 1936 október elsején nem tartoznak többé a birodalmi sajtókamara felügyelése alá és Hans Hinkel ellenőrzése alá helyezik őket.

Ez az intézkedés a legsúlyosabb csapás, ami eddig a zsidó sajtót Németországban érte. Annyit jelent, hogy a Zsidó Távirati Irodát, mint az egyetlen zsidó hírszolgálati forrást, valamint a zsidó lapokat is törvényen kívül helyezték. Nem tekintendők a jövőben rendes sajtótermékeknek, mert csak az állami fenntartásúak állhatnak hivatalos sajtószervezetek tagjai tekinthetők törvényes keretek között működő sajtómunkásoknak. A zsidó sajtó most az általános zsidó kulturális ellenőrzés egyik ágának minősítették át és a birodalmi kulturális bizottság felügyelése alá helyezték, aki nem az érvényben levő törvények alapján, hanem személyes és megfélemlítő itéleteivel irányítja a zsidó kulturális munkát.

Hinkel „tisztító” tevékenysége

Ismeretes, hogy Hinkel betöltötte Lessing Nathan der Weise-jának és még számos darabnak a bemutatóját, amelyeket a zsidók apológiájának tekinthetnek. A zsidó kulturális bizottság színházaiban elképesztő teremtéseket hoztak a bemutatható darabokhoz. Így például Hinkel betöltötte azoknak a daraboknak és operáknak a bemutatóját, amelyek a „német kulturális” közé sorolhatók. Amennyiben Hinkelnek ez a közéleti feladása tevékenysége a zsidó sajtóra is érvényesülne, úgy ez halálos csapást jelenthet a zsidó sajtóra. Már eddig is a legsúlyosabb mértékben akadályozták a lapokat abban, hogy a németországi eseményekkel szemben állást foglaljanak. Mégis megmaradt az a lehetőség, hogy nemzeti szocialista vezetők beszédeiből idézzen, hogy a zsidókról és a zsidóságról közzétett véleményekkel foglalkozzék, közölhesse nagy német személyiségek nyilatkozatait a zsidókról. Lehetőség, hogy a zsidó sajtónak ezt az utolsó lehetőségét is elveszítse azzal, hogy Hinkel a zsidó sajtó parancsnoka lesz.

A rendelet közlése után nagy aggodalom lett urrá zsidó körökben. A zsidó kultúravezetők vezetőinek legutóbbi örökbevétele a kultúravezetők sorsára gyászos lehetőségeket rejt magában. Mint a zsidó kulturális ellenőrzés elleni támadás jelét fogják fel Walter Funk propagandaügyi államtitkár beszédét, amit a szerzők, komponisták és kiadók nemzetközi konferenciájának megnyitóján mondott. Walter Funk Hitler hatalomra kerülése előtt a Berliner Börsenzeitung szerkesztője volt és zsidókkal dolgozott együtt, most véresszjau antiszemita-vált és kijelentette, hogy a német kultúrát meg kell szabadítani a „mérgező zsidó befolyástól” és ez a tisztító munka nemcsak a német, hanem az egész világ kulturáját fogja megmenteni.

A külföldi zsidók eltávolítása

Berlin, október 6. A berlini zsidó hitközség a németországi cionista szervezet és az egyesületek, valamint intézmények rendeletet kaptak a hatóságoktól, hogy összes külföldi

620 lejért utazhat Bucurestibe és vissza

Indulás minden hétfőn este gyorsvonattal, bértiléses Pullmann-kocsiban, fenttartott ülőhelyen. — Visszatérés szordán este. Jegyek válthatók: „CENTROPA” utazási vállalat képviselője: „AGIMEX” ügynőknél Cluj, Piața Unirii 3. Telefon: 2-29. Telefon: 2-29.

származású zsidó alkalmazottakat elbocsászták. Ugyanezt a rendeletet kapták meg a magánvállalatok is. Ez a rendelet az összes nem német állampolgár zsidók eltávolítását követeli a munkahelyekről, még abban az esetben is, ha már régen élnek Németországban és a munkügyi minisztériumtól munkaadókat kaptak.

A rendelet nyilvánvalóan azt a célt szolgálja, hogy a nem német állampolgárságu zsidókat távozásra kényszerítse az országból azzal, hogy sehol megélhetési lehetőséget nem engedélyez számukra. A rendelet rendkívül súlyosan érinti a német zsidókat, mert

nemcsak a világháború után bevándorolt zsidókról van szó, hanem olyanokról is, akik már két-három generáción keresztül éltek Németországban, de a hitleri törvénykezések állampolgári joguktól fosztották őket.

Sok Németországban született zsidó kezébe ad vándorbotot az új hitleri törvény.

El kell bocsátani a külföldi zsidó alkalmazottakat

Berlin, október 5. A Schwartz Korps, az SS orgánuma, arról a konfliktusról számol be, mely a Hamburg American Linie hajóstársaság és a nemzeti szocialisták között áll fenn. A hajóstársaság Hitler óta is meghagyta állásait a vállalat külföldi zsidó alkalmazottait. A Hapag külföldi ügynőseit jórészt zsidók irányítják, akiket a vállalat mint legképzettebb tisztviselőit nem akarja elbocsátani. A lap tudni véli azt is, hogy az árja törvények érvénybe lépése után a vállalat ahelyett, hogy elbocsátotta volna zsidó tisztviselőinek jórészt, azokat külföldi fiókjainál helyezte el. A lap fenyegető mondatokkal zárja le a cikket a Hapag címére.

Pomerániából érkező jelentések szerint az ott élő zsidók számára a társadalmi bojkott majdnem lehetetlenné teszi az élelmiszerek bevásárlását. Az egész vonalon uralkodó terror miatt a parasztság nem mer a zsidókkal érintkezni és a zsidóknak fantasztikus nehézségekbe ütközik, hogy élelmiszereiket eljuttassák.

A legnagyobb szenzáció!
Csütörtökön!!!

Gaál Franci

mindent felülmúló filmében: **KATI** Bemutatja a **Capitol Mozdó**

Kaszárnyai szobájában mellbe lötte magát Oradeán Anca Teodor főhadnagy,

dr. Anca Cornel ciuji alpolgármester testvéröccse

Oradea, október 6. (Az Uj Kelet tud.) Hétfő délután öt órakor Oradea egyik lakótanyai szobájából revolverdörrenést hallottak a közelben álló katonák. Többen a dörrenés irányába futottak, az egyik tiszt szobája felé. Amint a szobába benyitottak, megdöbbenve látták, hogy a szoba lakója Anca Teodor főhadnagy súlyos sebből vérezve az ágyon fekszik. Egyik kezében füstölő revolvert szorongatott, melléből pedig patakzott a vér. A hír futóüzéként terjedt el a kaszárnyában. Azonnal orvost hívtak, majd az eszméletlen főhadnagyot kórházba szállították, ahol megállapították, hogy a golyó megsértette a szívburkot. Időközben telefonáltak Clujra a főhadnagy bátyjáért, dr. Anca Cornel helyettes polgármesterért, aki azonnal utnak indult öccse betegágyához.

A súlyosan megsebesült főhadnagyban közben műtétet hajtottak végre, de állapota még mindig életveszélyes. A vizsgálat megindult az öngyilkosság okának kiderítésére. Anca főhadnagy ugyanis nem

hagyott hátra bucsulevet. Közvetlen környezetének vallomása szerint buskomo volt már napok óta, aminet okáról azonban nem tudnak pontosabban. A fiatal főhadnagy öngyilkossága városszerte nagy megdöbbenést és részvétet váltott ki.

Német zsidók ügye a Népszövetség előtt

Genf, október 6. Amerikai és európai zsidó és nemzsidó szervezetek küldöttsége kereste fel szombaton Lamas argentin külügyminisztert, aki a Népszövetség jelenlegi ülésének elnöke. A zsidó és nemzsidó szervezetek memorandumot nyújtottak át a Népszövetség elnökének, mely feltárja a német zsidók súlyos helyzetét és kéri a Népszövetséget, hogy nemzetközi súlyával próbáljon intervenálni az üldözött és menekülésre kényszerített német zsidóság érdekében. A bizottságot dr. Mateo Gottschalk brisszeli tanár vezette, aki bemutatva a bizottság tagjait s kérészetet mondott az argentin köztársaság kormányának a német zsidók segítségéért. Fagan, az amerikai Jewish Committee megbízottja, felhívta a Népszövetség elnökének figyelmét a menekültügyi bizottság tevékenységére.

Lamas dr. köszönetet mondott az argentin kormányt ért elismerésért, majd rámutatott arra, hogy a Népszövetség nagymértékben működik közre a német menekült-kérdés megoldásában, ami elsősorban James G. MacDonald, a menekültügyi bizottság eddigi elnöke érdeme. A Népszövetség általános akcióval akarja a kérdést megoldani és törvényes státust akar teremteni a kérdés nemzetközi megoldása érdekében. A küldöttség tagjainak azonban el kell ismerniük, hogy a nem politikai kérdés és ezért nem vehető fel a népszövetségi tanács napirendjére. A Népszövetség és szekciója azonban mindent elkövetnek, hogy a probléma megoldható legyen és a kérdésnek nagy figyelmet szentel.

— Arról ugyan nem lehet szó — mondotta Lamas —, hogy a Népszövetség a német kormánytól közvetlenül intervenáljon a német zsidók pozíciójának megvédése érdekében, azonban mindent meg fog tenni, hogy a menekülteket segítse; a menekültek sorsával összefüggő összes kérdéseket a lehető legszelesekben mederben fogja letárgyalni.

Habsburg-összeomlás

Bruno Brehm megrázó történelmi regénye, „Igy kezdődött — Apis és Este” 408 lap, 172 lej, „A kétféle sas lehall” 436 lap, 172 lej

LEPAGE-nál, CLUJ

Postán utánvétellel. — Kérje az új könyvsorozatokat teljes jegyzékét!

Bucures

BUCURESTI, október 6. A zsidó sajtószervezetek vezetői tevékenységük majdnem hetenként az atmoszférájában Poianai birtokára.

Amióta Inculcának a miniszterelnök házták fel, rendsz Poianara. Rossz n az elnöknek szülőcsónak birtokon. Ez is hozzárt az elnök attribútuma.

A pénzügyminisztérium jövővi költségvetéséről szóló beszámoló megbeszélésére. Megbizottságnak a szállítására.

A kormány gőg ez a dolog, hogy ezáltal a költségvetés megadhat. Jobb híján. Különböző is a négy éve csak 1936 hogy a liberális költ.

A „Corso”-ban a politikai viccek. „Mintán Tafari Iasiban is kötelező nappal annak belső a bukását... a nem a miniszterelnök érdeklődésére akar a miniszterelnökre történjen. lásaival kimeríti a kritériumait.

Egy másik, am Trancu Iasi társaság hozzá: Neked támogatunk kell az ó-naptár idején került a kormány.

Victor Antonogoffi szereplésénél kettőt adott a Német újságíróknak üritette a poharát sikeres fejlődésének egészségére és a sajtó tiszteltetésére. hogy Bucurestiben nyos körök, hogy „árulás” bélyegforgalomra meret harát. Népszövetség sajtó... Szint pu.

A „Porunca V. durvább támadás ceai ezredparancsnok, hogy a zsidó. Az ezredes ug gondolatlan lépésrunca Vremii hoz Tulceaban kampányt állítson föl esett hőseinek keresztén kívül között zsidók és emlékműre ráva a féltudó jelét is.

Ez egy kicsit Ius Streicherne Horia Pop ezredsege... ez vette Porunca Vremii tiszték, bírák és ha zsidó nő a f Ugy látszik, sem Vaidából, sem nem lesz diktátor lesca a Porunca is diktátor alir osztogat.

— December Bucurestiből jele 1-én avatják fel retében.

mány

összes külföldi

problémája

szoktak csak az est be...
hozni a zsidó házak...
ügye a Népszöveg.

rikai és európai zsidó...
különbsége kereste...
argentin külügyminis...
jelenlegi illésszaká...
nemzsidó szervezetek...
akát a Népszöveg...
a német zsidók su...
Népszöveget, hogy...
bájon intervenálni az...
kényszerített német...
bizottságot dr. Ma...
vezette, aki be...
ait s közszózatot mon...
saság kormányának a...
ért. Fagan, az ameri...
megbizottja, felhivta a...
figyelmét a menekült...
ségére.

mondott az argentin...
sért, majd rámutatott...
ség nagymértékben...
menekült-kérdés meg...
ban James G. Mac...
bizottság eddigi elnö...
zövegség általános ál...
megoldani és törvé...
nteni a kérdés nemzet...
ben. A küldöttség tag...
ll ismerniük, hogy...
s ezért nem vehető fe...
napirendjére. A Né...
azonban mindent el...
bléma megoldható le...
gy figyelmet szentel.

lehet szó — mondotta...
zövegség a német kor...
ntervenáljon a német...
redése érdekében, azon...
tenni, hogy a menekült...
kultek sorsával össze...
a lehető legszélesebb...
raini.

MoZgó

melbe

Teodor

ivérocse

velet. Közvetlen kö...
a szerint buskomo...
aminex okáról azon...
osabbat. A fiatal fő...
városszerre nagy...
vétét váltott ki.

CLUJ

Kérje az új könyvsze...
jegyzékét!

Bucuresti kistükör

*

BUCURESTI, október 6. Tatarescu mi-
niszterelnök idegőrlő politikai és ország-
vezetési tevékenysége közepette gyakran,
majdnem hetenként menekül el a város
sajos atmoszférájából a Tg.-Jiu mellett
Poianai birtokára.

Amióta Inuletz átadta a helyét Iucé-
nak s miniszterelnökhelyettesi címmel ru-
házták fel, rendszerint elkíséri Tatarescut
Poianara. Rossz nyelvek azt beszélik, hogy
az elnöknek szüksége van a túlságosan
csöndes birtokon egy bridge-partnerre...
Ez is hozzátartozik a helyettesminiszter-
elnök attribútumához.

A pénzügyminiszter már hozzá fogott a
jövővi költségvetés — a március 1-én
szavazásra kerülő költségvetés — előké-
szítéséhez. Megbizást adott az illetékes bi-
zottságnak a szükséges adatok összegyű-
tésére.

A kormánynak állítólag azért olyan sür-
gős ez a dolog, mert abban reménykedik,
hogy ezáltal legalább a munkában levő
költségvetés megszavazásáig helyén ma-
radhat. Jobb híján egy illúzió sem rossz.
Különben is a kormányzat alkotmányos
négy éve csak 1938 januárban jár le. Ugy,
hogy a liberális körök optimizmusa indo-
kol.

A „Corso“-ban (ez az új „Copsa“) vala-
mi politikai viccet ad elő.

„Miután Tatarescu több ízben, legutóbb
lastában is kötelezte magát, hogy hat hó-
napnál annál bekövetkezése előtt bejelenti
a bukását... a napokban egy jósnő jelent
meg a miniszterelnökségen. A kávémező-
nők érdeklődésére kijelentette, tiltakozni
akar a miniszterelnökséi, hogy a jósnők
kenyerére törjön. Különben is állandó jós-
lásaival kimeríti a tisztességtelen verseny
kritériumait.

Egy másik, amelyüknek sikere volt:
Trancu Iasi találkozik Gogával s így
szól hozzá: Neked és nekem Octaviankám
támogatunk kellene az ó-naptár hívókat,
az ó-naptár idején néha-néha ránk is sor-
került a kormányutóállásnál.

Victor Antonescu külügyminiszter első
genfi szereplésének felavatása jeléül ban-
ketet adott a Népszöveg mellé kiren-
delt újságíróknak. A banketten háromszor
írította a poharát, először a Népszöveg
szereplésére, másodszor Titulescu
egészségére és harmadszor a nemzetközi
sajtó fűszereit. Antonescu elfelejtette,
hogy Bucuresztben csak erre vártak bizo-
nyos körök, hogy rásüssék a háromszoros
„árulás“ bélyegét. Háromszor szubverszív
fogalomra merre írítani Antonescu a po-
harát. Népszöveg, Titulescu, nemzetköz-
i sajtó... Szinte rosszabb, mint dr. Lu-
pu.

A „Porunca Vremii“ napok óta a leg-
durvább támadásokat intézi Horia Pop tul-
ceai ezredparancsnok ellen, akit azzal vá-
dol, hogy a zsidók barátja!

Az ezredes ugyanis elkövette azt a meg-
gondolatlan lépést, hogy nem kérte a Po-
runca Vremii hozzájárulását ahhoz, hogy
Tulceaban kampókeresztnekül emlékmű-
vet állíttson föl az ezred háború alatt el-
esett hőseinek emlékére. Sőt mi több a
keresztén kívül — miután az elesett hősök
között zsidók és muzulmánok is voltak, az
emlékműre rávéssette a Dávid-csillag, meg
a félhold jelét is...

Ez egy kicsit sok volt a bucaresti „Ju-
lius Streichernek“ s nyomban rásütötte
Horia Pop ezredesre, hogy zsidónő a jele-
sége... ez vette rá... és ezért követeli a
Porunca Vremii, hogy az összes román
tisztok, bírák és diplomaták váljanak el,
ha zsidó nő a feleségük.

Ugy látszik, sem Zizi Cantacuzinoból,
sem Vaidából, sem Gogából, sem Cuzából
nem lesz diktátor Romániában... Radu-
lescu a Porunca Vremii szerkesztője már
is diktátor alúroketet vet fel: parancsokat
osztogat. (—del)

— December 1-én avatják fel a diadalívet.
Bucurestiből jelentik: A diadalívet december
1-én avatják fel nagyszabású ünnepek ke-
retében.

Eredeti közlemények

„Tekintetes Császár gyógyszerész ur!

Idült gyomorfájásaimat a „Gastro D“ 4 üveg elhasználása után hogy teljesen meg-
szüntette, örömmel nyilatkozhatom, miután b. gyógyszerre hatása általam teljes elismerést
és Ön meg őszinte hálámát kiérdemli. A Gastro D. amerikai gyógyszert sokaknak ajánlom
figyelmükbe. Szabó József v. vizmlü Targu-Mures.

Figyeljék sorozatos eredeti köszönő leveleinket.
Gastro D. kapható az ország minden gyógyszertárában és drogériájában, vagy postán
megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár El. gyógyszertárában Bucuresti, Calea Vic-
toriei 124.

**Statáriális szigorúságu új rend-
törvényt léptet életbe a belga
kormány a szélsőséges pártok
letörésére**

**Vád alá helyezik Degrelle-t, a Rex-párt elnökét. Hassel német
nagykövet hosszú tárgyalása Mussolinivel**

Brüsszel, október 6. Tegnap Van Zee-
land miniszterelnök elnöke alatt rend-
kívüli minisztertanácsot tartottak, melyen
elhatározták, hogy a néhány hét óta már
kidolgozás alatt álló új rendvédelmi tör-
vényt a parlament elé viszik megszavazás
végett. E törvénytervezet megszerkesztésé-
nek igen komoly előzményei vannak. Az
utóbbi hetekben ugyanis, főleg a spanyol
polgárháború hatásának következtében
Belgium két szélsőséges pártja a Rexpárt
és a kommunistapárt erőteljes politikai
akciókba kezdett. A higgadtságáról külön-
ben ismert kormányfő az ország belső bé-
kijének megóvása érdekében akkor igen
komoly hangú figyelmeztetésben részesít-
tette a jobb- és baloldali szélsőségesek
vezetőit és miután ez nem használt az ifju
munkások vezérét Dalbrock képviselőt gyil-
kosságra való felbujtás büntette miatt le-
tartóztatta. Ugyanakkor széleskörű házkü-
tatás indult meg az exponáltabb szélsősé-
ges politikusok, külföldi emigránsok laká-
saiban, pártelhelyiségekben és a belügymi-
nisztérium kidolgozás alá vette a rendvé-
delmi törvényt, mely eltilt minden törvény-
be ütköző agitációs módozatot. Eszerint
büntetendő cselekményt követ el az, aki
köz- és magánépületeket foglal le, gyakor-

latban fegyvert használ, páncélos gépkoc-
sikat alkalmaz, falragaszokon s ujságok-
ban lázít, stb. Degrelle a kilátásba helye-
zett szigorú rendszabályok ellenére is ha-
dat üzent a Rex-párt nevében a baloldal-
nak, de a kormánynak is, melyet legutóbb
lapjában a Le Pays Red-ben azzal vádolt
meg, hogy 4 milliárd belga frankot költött
el titkos célokra és emiatt 300 millió de-
ficitet okozott.

A tegnapi minisztertanács elhatározta
Degrelle vád alá helyezését, ami azonban
aligha fogja londoni politikai körök véle-
ménye szerint a harcos jobboldalt jobb be-
látásra bírni és amint a Daily Telegraph
írja Európa el lehet készülni arra, hogy
Belgium felől is olyan légkör indul ki,
mely az amugy is erősen kiélezett jobb- és
baloldali ellentétet még tovább növeli.
A szinte statáriális szigorúságu új belga
rendtörvény kibocsátását még e hétre vár-
ják, addig is állandó készültség mellett
igyekeznek a belső rendet biztosítani és a
külföldi zaszprovokátorok munkáját el-
lenőrizni és megakadályozni.

Róma, október 6. Hassel német nagykö-
vetet Mussolini tegnap hosszú kihallgatá-
son fogadta, amelyen a világpolitikai helye-
zetet tárgyalták meg.

Select MoZgó Országos premier!
Csütörtökön!

Korda Sándor
legújabb remekműve:

A Vörös Pimpernel

Orczy bárónő világhírű regénye filmen. Főszereplők: Merle Oberon, Leslie Howard

**Averescu marsall a diktatura,
a kommunizmus és az anti-
szemitizmus ellen**

**Hogyan jártak az averescanus zsidók, akik a pártszakadás alkalmával
Gogához pártoltak**

Bucuresti, október 6. (Az Uj Kelet tud.)
Az averescanusok és georgisták alkotmá-
nyos frontja nagy politikai gyűlést tartott
vasárnap Chisineuban, amelynek érdekessé-
gét az adta meg, hogy azon részt vett és
hosszu hallgatás után megszólalt, maga
Averescu marsall is. A marsall a nemzet-
közi politikai helyzetet uraló problémákról
mindenekelőtt pedig a diktatúráról, a
kommunizmusról és az antiszemitizmusról
beszélt az Express tereben egybegyűlt
pártbírók előtt. Rámutatott arra, hogy a
háborúelőtti despotikus önkényuralmakat
forradalmi politikai szervezetek váltották
fel. Csak azokban az államokban nem kö-
vetkeztek be nagyobb megrázkódtatások,
amelyeket főbbé-kevésbé demokratikusan
kormányoztak. Despotikus államokban a
forradalmi változások nem a szabadságot
hozták, mint ahogy azt vární lehetett vol-
na, hanem az elnyomottak vették át az el-

nyomók helyét és diktatórikus rendszert
vezettek be.

A háboruban résztvevő államok általa-
ban jelentős változásokon mentek keresz-
tül. Csaknem mindenütt a diktatórikus
rezsim felé irányuló hajlandóság mutatko-
zott. Mindenütt az adott helyzet megvál-
toztatását kívánják, de nem fokozatos in-
tézkedések és a higgadt megítélés útján,
hanem brüsszk formában, a nyers erő im-
pulzusa alatt. Akár egyetlen személytől,
akár nagyobb csoporttól indul ki ez a vál-
tozás, a következmények ugyanazok lesz-
nek: az illető ország visszaesik és nem
előre halad.

A forradalmi változást mozgó tömeg
rendszerint rombol, nem épít, mert ez
a tömeg sohasem itél higgadtan.
Ami pedig a diktatort illeti, amennyiben
ez a tömeg produktuma, úgy valóságos ve-
szedelmet jelent az illető országra.

*A tömeg ugyanis olyan dícsfénytel
veszi körül, amely elvakítja és egé-
szén az örültségig sötétíti el látását.*

Amint Napoleont elvakította a tömegek
bálványozása és végül nem látta maga kö-
rül a bajokat, addig II. Frigyes, akit nem
bálványoztak, de tisztelték és szerettek,
megőrizte intellektuális egyensúlyát és egy
eredményes uralkodásban gyümölcsözőtette
azt.

Averescu ezután II. Victor Emánel
olasz király és Garibaldi példáit hozta fel
annak illusztrálására, hogy egy nép ve-
zetői meg kell, hogy őrizzék tisztánlátásu-
kat. Ezután a kommunizmusról beszélt
Averescu marsall, kijelentette, hogy
*míg a kommunista propaganda egy-
szerű és könnyen érthető szavakkal
fejezi ki követeléseit, addig az ugyne-
vezett antikommunista mozgalmak
meglehetősen komplikáltak és sokszor
csak zavart idéznek elő.*

A magántulajdon megszüntetése kizárna
ugyan a vagyont, de nem változtatja meg
az egyén társadalmi helyzetét, mert ebből
a szempontból olyan mélyen a szokásokba
gyökerezett különbségek vannak, amelyek
a törvényes uton való megszüntetésük után
is fennmaradnak.

Ezután az antiszemitizmusról tért át
Averescu marsall és bár a kérdés lényegét
óvatosan igyekezett elkerülni, néhány ér-
dekes megállapítást tett. Rámutatott arra,
hogy Oroszországban egykor brutális in-
tézkedéseket fogantatosítottak az „izraelita
nemzet“ ellen, ami egy igen erőszakos és
káros reakcióhoz vezetett az orosz forra-
dalom első fázisaiban.

*Emiatt és ettől kezdve egyesek a sze-
mitizmust egy kalap alá fogták a
kommunizmussal és így egyes helye-
ken, de különösképpen nálunk, az an-
tikommunizmus egyet jelent az anti-
szemitizmussal.*

Ez az érthetetlen konfúzió vitt Orosz-
országban a mai siralmas helyzethez, bár —
az oroszországi felvilágosodott kopó-
nyák a hibát már régen felismerték.

Ezen a téves uton indultak el a németek
is, a nemzeti szocialista mozgalom kezde-
tén. Nem telt bele sok idő és kiderült,
hogy a nacionalista mozgalom volt az
egészséges mozgalom, amely egybefűző-
dött a szocializmussal anélkül, hogy szí-
goruan antiszemita is legyen. Az antisze-
mitizmus bizonyos körülmények között na-
gyon alkalmas platformot képez propagan-
da célokra, de ha ezek a körülmények nin-
csenek adva, úgy a platform károsná is
válhat.

Ebben a tekintetben pártunk életéből
egy igen érdekes és bizonyos mértékben
humoros példát hozhatnánk fel. 1932-ben
olyan okokból, amelyekre most nem aka-
rok kitérni, szakadás következett be pár-
tunkban. Egykori munkatársam, aki a
disszidens csoport élére állott, antiszemita
hírében állott, mert okkal és ok nélkül po-
lemiákba keveredett zsidó újságírókkal.
Ebben az időben pártunkban is több zsidó
volt, akik igen komoly pozíciókat foglal-
tak el. Egyesek a parlamentbe is bejutot-
tak, mások megyei szervezetek élére állot-
tak. A szakadás pillanatában ezek a vezető
zsidók mind elhagytak engem és a disszi-
dens frakcióval tartottak, amelynek élén
ma is ez a rendíthetetlen antiszemita áll.
Nem ez az elitelendő magatartás volt az,
ami az én, a zsidó kérdésben vallojt és
1924-ben egy a Focsaniban tartott beszé-
dem alkalmával kifejtett nézeteimet meg-
változtathatná.

*A szemitizmus számomra tisztán val-
lási kérdés, míg a kommunizmus gaz-
dasági és társadalmi probléma.*

Ezért antikommunista voltam és vagyok,
függetlenül azoknak felekezetétől, akik be-
csületesen megmaradtak pártom zászlaja
körül.

A marsall végül azt fejtette, hogy po-
litikai előrehaladást nem a forradalom és
nem a diktatura, hanem kizárólag az evo-
lúció hozhatja meg.

Villamossági zsebkönyv 1936. Minden szak-
embernek nélkülözhetetlen kézikönyv. 2 kötet
424 oldal, rengeteg szakrajzzal 235 lej
LEPAGE-nál Cluj. Kérjen ingyen árjegyzéket
Lepagétól.

Münchenben meghalt Gömbös Gyula magyar miniszterelnök

Gömbös holttestét Münchenben bebalzsamozták és szombaton, vagy vasárnap fogják eltemetni Budapesten. Reggel nyolc órakor halt meg a miniszterelnök, akinek állapotát már két nap óta súlyosra fordult. A kormányzó Darányi Kálmán helyettes miniszterelnököt bízta meg a kormány ügyeinek ideiglenes vezetésével

Koalíciós kormány, vagy Bethlen István kinevezését kombinálják magyar politikai körökben

Budapest, október 6. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök, hosszas betegeskedés után, ma reggel nyolc órakor a müncheni Wenchebach-szanaszatóriumban, ahová gyógykezelés végett utazott, egy napos agónia után meghalt. Gömbös miniszterelnök már hosszabb idő óta betegeskedett. Súlyos vesebaj támadta meg a körülbelül hat héttel ezelőtt a leghíresebb európai vese-specialista: *Wenchebach* professzor vizsgálta meg a miniszterelnököt, akinek azt ajánlotta, hogy hosszabb szabadságot vegyen igénybe, mert csak így remélhető súlyos vesebajának esetleges gyógyulását.

Gömbös miniszterelnök erre kihallgatáson jelent meg Horthy kormányzóknak, akitől hatheti betegszabadságot kért és kapott. A miniszterelnök egy müncheni szanaszatóriumba utazott, ahol azonban a legfontosabb ápolás ellenére sem tudták súlyos vesebetegségét meggyógyítani. Két nappal ezelőtt a miniszterelnök állapota válságosra fordult, tegnap agóniáiban kezdett és ma reggel kiszervezték. Gömbös Gyula szabadsága éppen ma járt volna le, de már napokkal ezelőtt rebesgették, hogy betegszabadságáról aligha fog visszatérni.

Amikor Gömbös Gyula súlyos állapotáról a magyar kormány értesült, *Hóman*

Bálint kultuszminiszter és *Sztranyavszky* Sándor, a képviselőház elnöke, azonnal Münchenbe utaztak, ahová kedd reggel nyolc órakor érkeztek meg. Szállodájukból azonnal telefonon érdeklődtek a miniszterelnök állapotára felől és megrendülve hallották, hogy Gömbös Gyula meghalt. Hóman a miniszterelnök gyermekeihez sietett, akik néhány napja Münchenben tartózkodnak. A gyermekek sirva fogadták édesapjuk halálának hírére. Ezután a kultuszminiszter, valamint *Boros* József dr., Gömbös Gyula háziorvosa és *Sztranyavszky* Sándor a szanaszatóriumba mentek, ahol *Schittenhelm* professzor beszámolt a magyar kormány tagjai előtt Gömbös Gyula utolsó napjairól.

Az utolsó órák

Gömbös miniszterelnök állapota már napok óta válságosra fordult. Tegnap egész nap aludt, de többször magához tért és családjáról, politikáról, négy éves tervéről beszélt, amit még meg akart valósítani. Halálos ágya mellett felesége és komoronykja, Nagy Sándor voltak. Este először engedte meg betegségét, hogy csillapítószert adjanak be neki. Reggel nyolc órakor csendesen halálba szenderült Gömbös Gyula.

potában rosszabbodás állott be. Az anyát rossz előérzet győrtte, nyomban vonatra ült és egész éjszakai utazás után érkezett meg Pestre, ahonnan nyomban a miniszterelnökségre hajtatott. Itt közölték vele fia halálának hírére.

A diplomáciai testület részvétele

A délelőtti minisztertanács után a külügyminisztériumban Kánya Kálmán külügyminiszter Darányi h. miniszterelnök társaságában fogadta a diplomáciai testület tagjait, akik kormányának nevében részvétlét ajánlottak a miniszterelnök halálánál. A római és a bécsi lapok délelőtti rendkívüli kiadásában közölték Gömbös miniszterelnök halálának hírére.

A külföldi kormányfők részvétlét

Gömbös miniszterelnök halála alkalmából *Schuschnigg* osztrák kancellár, *Schmidt* Guido osztrák külügyi államtitkár, *Hitler* kancellár, *Göring* porosz miniszterelnök intézkedtek az első részvétlétajánlatokat Horthy kormányzóhoz, illetőleg Darányi helyettes miniszterelnökhez.

Horthy kormányzó Darányi Kálmán helyettes miniszterelnököt bízta meg a kormány ideiglenes vezetésével

Darányi Kálmán helyettes miniszterelnök, mielőtt megkapta Gömbös halálhírére, kihallgatáson jelent meg Horthy kormányzóknak, akivel félórás megbeszélést folytatott. Darányi ezután minisztertanácsot hívott egybe, majd újból kihallgatásra ment a kormányzóhoz, akinek előterjesztette a kabinet lemondását, elhárította a kormány lemondását és Darányi Kálmánt bízta meg a kormányügyek ideiglenes vezetésével. A magyar hivatalos lap október 7-iki számban megjelenik a kormányzó erre vonatkozó, Darányi Kálmánhoz intézett levele.

Pártvezérek kihallgatása a kormányzóknak

Gömbös miniszterelnök halála érthetőleg megmozdította a összes magyar pártokat és széles kombinációkra ad lehetőséget, a jövő kormány irányát és személyi összetételét illetően. Vannak, akik koalíciós kormány kinevezését remélik, de vannak olyan verziók is, melyek nem tartják kizártnak, hogy ismét Bethlen István gróf kerül a kormány élére.

Mindenesetre a politikai helyzet az a tény karakterizálja, hogy Horthy kormányzó ma kihallgatáson fogadta a pártok vezéreit: Bethlen István grófot, *Eckhardt* Tibort, a kisgazdák elnökét, *Rassay* Károlyt, a demokráta párt vezérét, gróf *Zichy* és *Ernst* Sándort, a keresztény gazdasági párt vezéreit, míg a többi pártok vezéreinek kihallgatása szerdára halasztódott. A pártvezérek közül kihallgatáson fogadta a kormányzó *Perényi* és báró *Szterényi* koronaőröket, *Serédi* Jusztinián hercegprímást, gróf *Széchenyi* Bertalan főrendiházi elnököt és *Imrédyt*, a magyar Nemzeti Bank elnökét.

Országos gyász Magyarországon

Kozma belügyminiszter ma közölte a rendőrségnek, hogy az összes nyilvános helyiségekben zenetiltalmat léptettek életbe úgy a mai napra, mint a temetés napjára is. Az éttermek záróját ezekre a napokra éjjel 12 órában állapították meg. A budapesti szingizgatók szövetsége elhatározta, hogy e két napon az összes magán-színházak előadásai szünetelni fognak.

Bucuresti jelentés szerint a román kormány tagjai leadták névjegyüket a magyar követségnek, Gömbös Gyula halála alkalmából. *Tatarecsu* miniszterelnök részvétlétajánlatot intézett a magyar kormányhoz.

Gömbös Gyula élete és pályafutása

Jákfai Gömbös Gyula 1886-ban született egy sopronmegyei községben. Régi, de elszegényedett kurtanemes családból származott, az apja evangélikus iskolagazdát volt. Aktív katonatiszt volt, vezérkari százados. Kitűnő organizációs tehetség volt és igen jól tudta magát adminisztrálni. A céltudatos karrierre törekvő tiszt közé tartozott s egész fiatalon br. Hazai Samu vezérezredes, honvédelmi miniszter szárnysegéde lett. Az első magyar forradalom idején felajánlotta szolgálatait a Károlyi-kormányknak, amely az ügyes fiatal tisztet Zágrábba küldte, a horvátokkal való tárgyalására. Gömbös ebben az időben a forradalmi kormány honvédelmi államtitkári székre aspirált. Politikai ellenfelei később azaz is vádolták, hogy a Kun Béla rezsim felé is orientálódni próbált. A kommunizmus első hetei után azonban előbb Bécsbe ment, majd Szegedre utazott, ahol nagy része volt az ellenforradalmi hadsereg megszervezésében. A proletárdiktatura bukása után ő lett az ellenforradalom egyik vezére. Első elnöke volt az Ébredő Magyarok Szervezetének, ebben a minőségében Héggyal együtt közreműködött az orgovánai szörnnyűségekben, majd a MOVE, a Magyar Országos Védelmi Egyesület elnöke lett. Károly király második visszatérési kísérlete alkalmából ő volt az ellenállás egyik vezére. 1919-ben a szegedi ellenforradalmi kormány államtitkára volt, 1920-ban fajvédő programmal képviselővé választották. 1922-ben belépett az egységes pártba, amelynek ügyvezető elnöke lett. 1929-ben honvédelmi miniszterre nevezték ki, amely minőségében megszervezte a Vitézi Széket, 1932-ben pedig gróf Károlyi Gyula kormányának távozása után miniszterelnök lett. Az ő nevéhez fűződik a 95 pontból álló úgynevezett nemzeti munkaterv. Mint miniszterelnök, a magyar középosztály diktatúráját valósította meg, azonban korábbi fajvédő politikájával ellentétben igyekezett a rezsim nyitlanságát színtébe többé-kevésbé megszüntetni. Külpolitikailag ő szüntette meg Magyarország külpolitikai izolálását, az ő nevéhez fűződik a római paktum, az olasz-osztrák és német orientáció megteremtése.

Budapest, október 6. Gömbös temetését október 10-én vagy 12-én tartják meg.

Gömbös halálhírének hatása Magyarországon és külföldön

Budapest, október 6. Reggel félkilenc órakor megszólalt a magyar miniszterelnökség telefonjának csengője. Gömbös miniszterelnök komoronykja jelentkezett a müncheni szanaszatóriumból. A komoronyk, aki tizenhét évesen kezdte a szanaszatóriumban Gömbös Gyula mellett, elcsukló hangon közölte a magyar miniszterelnökséggel, hogy Gömbös Gyula meghalt. A gyászszó pillanatok alatt terjedt el a magyar fővárosban. Nem sokkal később *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter hívta fel telefonon Darányi miniszterelnök helyettesét és közölte vele a miniszterelnök halálának körülményeit. Gömbös Gyula *Hóman* Bálint közlése szerint már hétfőn este elvázolt az eszméletét és azóta nem tért magához. Élete utolsó pillanataiban felesége, és gyermekei álltak ágya körül. *Sztranyavszky* Sándor képviselőházi elnök és *Hóman* Bálint kultuszminiszter akkor érkeztek Münchenbe, amikor a miniszterelnök már nem élt. *Hóman* Bálint táviratilag közölte a gyászhirot Hitler kancellárral és *Göring* porosz miniszterelnökkel. Gömbös Gyula müncheni végtisztességéről *Hóman* Bálint a német kormánnyal egyetértésben gondoskodik.

Rendkívüli minisztertanács

Kedd délelőtti féltenegy óra rendkívüli minisztertanácsot hívott össze Darányi miniszterelnök helyettes. A minisztertanács egyetlen célja a temetésről való intézkedés megbeszélése volt. A minisztertanács csak előterjesztéssel élt a temetés ügyében, végső fokon Horthy kormányzó dönt a temetés ügyében, mert Magyarországon ez az első eset, hogy aktív miniszterelnök temetéséről kell gondoskodni.

Bebalzsamozták a holttestet

A kormány tagjai már tíz óra után összegyűltek a miniszterelnökségen. Darányi helyettes miniszterelnök azonban késett, mert első útja Gömbös Gyula anyjához vezetett, akinek a kormány részvétét tolmácsolta fia halála fölött. A minisztertanács tízenegy órakor kezdődött és azon hír szerint elhatározták, hogy Gömbös Gyula holttestét Münchenben bebalzsamozzák, ahonnan szerdán, vagy csütörtökön szállítják haza. *Hóman* Bálint és *Sztranyavszky* Sándor a kopersót vívő

vonattal fognak megérkezni Budapestre. A pályaudvarról a kopersót azonnal az ország-ház kupolacsarnokába viszik, ahol felavatolozzák. Temetése előreláthatólag szombaton, vagy vasárnap lesz és a temetési szertartást *Raffay* Sándor evangélikus püspök fogja végezni, nagy papi segédlettel. A miniszterelnököt, aki honvédtábornok is, teljes katonai pompával fogják utolsó útjára kísélni.

Lemond a kormány

A minisztertanácsról kiadott jelentés szerint *Darányi* Kálmán miniszterelnök helyettes kegyeletos szavakkal parentálta el a miniszterelnököt. Javaslatára a minisztertanács kimondta, hogy Gömbös Gyulát a nemzet halottjának tekintik. Ilyen értelemben adott a minisztertanács bárcziházi *Bárczy* István államtitkárnak megbízást arra, hogy a temetésről gondoskodik. Ugyanakkor elhatározta a minisztertanács, hogy a nemzeti színház és a mag. kir. Operaház a miniszterelnök halálának és temetésének napján tart előadást. Végül elhatározta a minisztertanács a kormány lemondását, amit *Darányi* helyettes-miniszterelnök még ma a kormányzó tudomására fog hozni.

Hóman Bálint kultuszminiszter Münchenben fogadta a német távirati iroda munkatársát, akinek az alábbi nyilatkozatot tette: „Kormányunk hétfőn délelőtti értesült arról, hogy miniszterelnökünk állapota válságosra fordult. A képviselőház elnökének *Sztranyavszky* Sándornak kíséretében azonnal Münchenbe indultam, hogy nagybetegünk utolsó perceiben mellette legyünk. Végtelen fájdalmunkra miniszterelnökünket már nem találtuk életben. A gyászhirotról azonnal értesítettem Magyarországi kormányzómat, valamint a magyar kormányt, de szükségesnek tartottam a német nép vezérét is, akit meleg baráti szálak fűznek Magyarországhoz, értesíteni arról, hogy Magyarország miniszterelnöke német földön meghalt. Ugyanígy szükségesnek tartottam értesíteni *Göring* porosz miniszterelnököt is Gömbös Gyula haláláról. Lesújtva azon csapástól, amely vezérem és jóbarátom halálával ért miniszterelnököm halálát ágya mellett, most többet nem mondhatok.

Az anya gyászja

Gömbös Gyula édesanyja hétfőn este falu-si otthonában értesült arról, hogy fia álla-

potában rosszabbodás állott be. Az anyát rossz előérzet győrtte, nyomban vonatra ült és egész éjszakai utazás után érkezett meg Pestre, ahonnan nyomban a miniszterelnökségre hajtatott. Itt közölték vele fia halálának hírére.

Megnyugodott a romániai piac, nem értékelik le a lejt

A minisztertanács határozatai nagy meglepetést keltettek országszerte. Felülvizsgálják az Olaszországba és Csehszlovákiába irányított rendelkezéseket a lira és csehszlovák leértékelése miatt

Bucuresti, október 6. (Az Uj Kelet tud.) A minisztertanácsról lapunk más helyén számoltunk be. *Tatarecsu* miniszterelnök a minisztertanács után Sinaiába utazott, hogy a tárgyalásokról az uralkodónak beszámoljon.

Politikai és pénzügyi körökben nagyon kedvező benyomást keltett *Canciov* pénzügyminiszter expozéja, melynek szerepe volt abban, hogy a kormány a román pénzügyi politika változatlan irányvonala mellett foglalja állást. Általános az a vélemény, hogy

a nemzetközi pénzügyi események nem fogják befolyásolni a román valuta sorsát.

Pénzügyi körökben nagy érdeklődéssel várták a mai minisztertanácsot, melynek határozatai — a bucaresti sajtó közlései sze-

rint — lényegesen hozzájárultak a gazdasági élet megnyugtatásához.

A francia frank, svájci frank és holland forint hivatalos jegyzéseit a Banca Nazionale leértékelés után a következőképpen állapította meg: a francia frank vásárlási ára 4.50 lej, ami a 38 százalékos felárat hozzászámítva, 6.21 lejre emelkedik. Az árfolyamot 6.55-ben állapították meg. A svájci frank értéke a 38 százalékos felárral 31.19, eladási árát 32.77-ben állapították meg. A holland forint ára 75.88.

A Lupta szerint az olasz lira és a cseh korona leértékelése súlyos veszteségeket okoz a román exportőröknek. Olaszországba nagymennyiségű petróleum, gabona és más áru kivitele van lekötve, a rendelkezések folyósítása előtt a kötések tanulmány tárgyává teszik. A tárgyalások a Banca Nazionale közvetítésével folynak.

Mint hogy a fel-
tálya nincs, a Sám-
let csütörtöki úlé-
szág Európa Kupa
-án Prágában. A
helyében még nincs
Scarpí olasz, Le-
s dr német közül
s joga a magyaro-
magyar válogatott.
ngol labdarúgószö-
t ülésén elhatároz-
tt csapatot decem-
ba az Arsenal pá-
szágokkózi mérkő-
p esti ülésén helyt
ésének és Sliu
ita.
ztálya értesíti tag-
dődök, hogy Mő-
ése mellett a vivás-
tünően berendezett
zésére mérsékelt
a a vivóteremben,
első emelet hétfőn,
után 4 órától este
LM
áh Pál
lon
yessült Eremüvek-
agató veje a csőd
a, hogy a mentés
a hamis mérleget
mber kenyerét meg
Pál vállalja ezt a
rül, de ő bőrtömb
vigjáték magva.
re kitűnő, friss
zhatik, sem a sze-
bb szerepek egész
játó happy-end.
Színház legna-
váth Pál, amelyet
égünk is szivesen
anna
Közelebb a színház
ybaró. (Emil Mari-
randot. (Matiné.)
s.
MUSORA:
Gaby Morlay világ-
örökös műve. A
ájának egyik leg-
ellátatok. A legfris-
és „Romániai ak-
pótkép.
MUSORA:
epetés = 1 helyár
ntokkal: I. Szerelmi
Daid, Adolf Wohl-
ts. II. Ideális há-
III. Journal. Hely-
zdate: 3, 6, 9-kor.
MUSORA:
kőn, pénteken 3, 6
sor: I. Gyermek-
ngszer-dráma. Fő-
orris és Sally Eller-
a. Az évad leg-
Fősz.: Joan Craw-
Helyárak: 10 és
llentűk és a sziv-
kezelésénél a rend-
etes „Ferenc József”
sz, mely reggel fel-
al bevéve a táp-
ozása nélkül igen
sok ajánlják.

HIREK

— Titulescu továbbra is a javulás utján. Bucurestiből jelentik: Titulescu általános egészségi állapota javulást mutat. A tegnapi vérvizsgálat megállapította, hogy a hemoglobinnal 70 százalékra emelkedett, a vörös vérszám pedig köbcentiméterenként 3.930.000.

— Mihalache hazatért Bucurestibe. Bucurestiből jelentik: Mihalache tegnap délután visszaérkezett a fővárosba, ahonnan ma este két napos tartózkodásra dobrestri birtokára utazik. Dr. Lupu, aki Mihalacheval együtt érkezett vissza Satumareról, a hét végéig Arsurara utazott.

— Schmelling német boxbajnok Ardeában vadászik medvére. Bucurestiből jelentik: A Gazeta Sporturilor mai számában hétfősoros cím alatt közli, hogy Max Schmelling, a volt nehézsúlyú ökölvívó világbajnok tegnap Brasovba érkezett, mint a Scherg-gyár igazgatójának meghívottja és ma reggeli kezdettel medvevadászaton vesz részt az odorszelezi hegyekben.

— Aki sokat evett vagy ivott és rosszul érzi magát, annak egy pohár természetadta „Férne József” keserűvíz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szervezetét! Az orvosok ajánlják.

— Nagy vihar dul a Balti-tengeren. Stockholmából jelentik: A Skandináv-félszigeten és a Balti-tengeren nagy vihar dul. Az Eskra finn hajó személyzetének négy tagja a hajóval együtt elsüllyedt.

— Dunca Jenő vármegyei prefektus kitüntetés. A vasárnapi királylátogatás alkalmával Ofelése néhány clujli előkelőséget érdemrenddel tüntetett ki. A legértékesebb és legértékesebb kitüntetés dr. Dunca Jenő vármegyei prefektust érte, akit a király az „Amintirea Personala a Regelui” (A király személyes megemlékezése) érdemrenddel tüntette ki. A kitüntetés egyike a legértékesebb megismerési díjaknak, amelyek román polgárokat érhetnek. Ezt az érdemrendet a király hazaérkezése után teremtette meg és nagyon ritkán adományozza.

— A buzai repülőtéren lezuhant egy iskolarepülőgép. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a buzai repülőtér felett 2000 méter magasságban lezuhant egy iskolarepülőgép, amit Brati Stefan hadnagy vezetett.

— Megnyit Clujon a harmadik orvosi továbbképző tanfolyam. A klinika amfiteátrumában tegnap nyit meg a harmadik orvostovábbképző tanfolyam nagyszámú orvosközönség jelenlétében. Elsőnek Axente Iancu, az orvostudományi docensek egyetemes elnöke beszélt, aki a kurzus fontosságáról beszélt, majd dr. Mihail, a fakultás dékánja tartott előadást. Iuliu Hatieganu egyetemi tanár bizonyos borbajokról érkezett, majd Grigoriu, végül pedig Goia egyetemi tanárok tartottak előadásokat.

UJ! UJ! „LADY” kalapszalón

Str. Memorandului 10. sz. (Adria palota). Legújabb párizsi és bécsi modellek minden létező kielégítő választékban. — Kalapalkatást és formálást a leggyorsabban és a legdolgosabban vállalunk.

— Táviratban közölte a minisztérium a városházával, hogy jóváhagyták a felterjesztett szabályrendeleteket. Beszámoltunk arról, hogy az új közigazgatási törvény rendelkezése alapján, a város védelme fokozására különböző szabályrendeleteket dolgozott ki, amelyet jóváhagyás végett felterjesztett a belügyminisztériumba. Ma délelőtt távirat érkezett a clujli városházára, amelyben a belügyminisztérium értesíti a város vezetését, hogy a felterjesztett szabályrendeleteket módosítás nélkül jóváhagyja, amelyek ezzel hatályba is lépnek. A város egészen új adózatokat léptet most életbe, amelyek újabb súlyos terhet jelentenek a misera plebs contribuens számára. Így adót fizetünk ezután a házberúntak után, az uccai világító ablakok után és adót fizetnek a házasulandók is stb. A belügyminiszteri jóváhagyás azt is jelenti, hogy a kéményseprést és a tetetkeztést házikészítésbe veszi a város, amire már régen készülnek és ami más városokban meg is történt már. Clujon valószínűleg a szabályrendelet életbelépése ellenére is csak jó néhány hónap múlva kerül sor e két nagyon jól jövedelmező forrás átvételére, mert a város bizonyos kártérítést köteles fizetni a kéményseprőknek és a tetetkeztési vállalkozóknak és amint értesültünk, ez az összeg még nem áll rendelkezésre.

Betiltották a „Cuvantul Liber”-t

Megszűnik a demokrata újságírás legnívósabb hetilapja

BUCURESTI, október 6. (Az Uj Kelet tud.) A belügyminisztérium ma betiltotta a Cuvantul Libert, a progresszív-szellemű romániai publicisztika hetilapját. A nyugati nívón tartott orgánus megszűntetésének közlekedési okait nem ismerjük. A lapot szélsőjobb oldali sajtótermékek állandóan jámadták és a lap beszüntetése a jobboldalnak már régi követelése. A kormány intézkedése nagy feltűnést keltett, annál inkább, mert az ellenkező oldalon is van jónéhány heti- és napilap amely már régen megértet a betiltásra. A Cuvantul Liber egyébként az Adeverul és Dimineata lapkonszern kiadványa volt.

Minisztertanács vitatta meg a parlamenti ülészek elé kerülő új törvényjavaslatokat

Bucuresti, október 6. Ma délelőtt Tatarescu elnökletével minisztertanács ült össze, amely a törvényhozás rendes ülészekre elé terjesztendő törvényjavaslatokat vette tanulmányozás alá. Falciov miniszter jelentést tett a folyamatban levő költségvetés végrehajtásáról, kapcsolatban egyes idegen valuták leértékelése folytán előállott helyzettel és így foglalta össze a kormány politikáját. A költségvetési egyensúly és a nemzeti pénzügyesség árfolyamának fenntartása a jövőben, mint a múltban is, hasonló erő igényelnek. A minisztertanács felhatalmazta a közlekedési és közmunkaiügyi minisztereket, hogy konvenciót írjanak alá a Dunán, Turnu-Severinnél építendő hid ügyében. Az egészségügyi miniszter ismertette az egészségügyi intézmények új befektetési programját, amihez a minisztertanács megadta hozzájárulását. A miniszterelnök és hadfelszerelési miniszter előterjesztette a nemzeti hadianyaggyárakkal kötött szerződéseket.

Ma a ROYAL-mozgó slágerszériájának legszebb filmje:

Sámson

Lélektanilag mélyen megalapozott, izgalmas fordulatokban gazdag filmregény.

HARRY BAUR, Gaby Morlay

H. BERNSTEIN

világhírű szindarabjának filmváltozata.

Román-magyar feliratokkal!

— Időjárásjelentés. Bucurestiből jelentik: Kismértékben emelkedő légnyomás, váltakozó, boruló irányzatu felhőzet nyugatról északra terjedő irányban, szép idő az ország nyugati részeiben, északon esők.

— Stoica szófiai román követet Románia londoni követévé nevezték ki. Bucurestiből jelentik: Vasile Stoica szófiai román követet Románia londoni követévé nevezték ki.

— Kísantant egyezményt készült a Dunahajós ügyében. Bucurestiből jelentik: Holnap összeülnek a kísantant államok megbízottai, akik Duna-hajósai egyezmény kötése ügyében fognak tárgyalásokat folytatni.

— 1500 új tanító. Bucurestiből jelentik: A megüresedett elemi iskolai tanítói állásokra 1500 tanítóképzedei abszolvent neveztek ki.

— Nagyköveti rangra emelik a bucuresti francia követéséget? Bucurestiből jelentik: A Curentul tudni véli, hogy Thierry francia követet rövidesen nagyköveti ragra emelik, de továbbra is ő fogja vezetni a bucuresti követéséget, amit azonban csak a román kormánnyal való kölcsönös megegyezés alapján lehetne nagykövetséggé változtatni.

— Az igazságügyminisztérium akciót indított a bírói kar politikamentesítésére. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminisztérium akciót indított a bírói karnak a politikai befolyás alól való mentesítése érdekében. Djuvara igazságügyminiszter személyesen munkálkodik ebben az ügyben. A minisztérium kiskorúak számára külön törvényszékeket akar felállítani az új büntetőtörvénykönyv előírásainak megfelelően.

— November 20-án tárgyalja az esküdtzék Coroiu haramiavézer ügyét. Bucurestiből jelentik: Coroiu, az ismert rablóvezér bűnperét a bacau esküdtzék fogja tárgyalni november 20-i kezdettel. A per főtárgyalására több mint 100 tanút fognak beidézni. Coroiu mellett mintegy 50 társa is a vádlottak padjára kerül.

— Rotschild báró dezsőnéje Antonecu román követ tiszteletére. Bucurestiből jelentik: Rotschild Maurice báró dezsőnéje adott Antonecu tiszteletére premyi kastélyában (Genf mellett). Bastid francia kereskedelmi miniszter, d'Alembert svájci francia nagykövet, Elena Vacarescu, Alphan, Crutescu és Ioanid is résztvettek a dezsőnéje.

HAR ZION HAR CARMEL

egyedül: hajóján, mely palaszinai lobogó alatt közeledik Románia és Palestina között. Rendszeres útsz. és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindítások Constantából Hátéba:

Har Carmel	október 8	Har Zion	október 29
Har Cion	október 15	Har Carmel	november 5
Har Carmel	október 22	Har Zion	november 12

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem” utazási iroda

ardeali és banati vezérképviseleténél

Tel.: 174. Távirat: Bercovici

Lazar Bercovici Constanta

székhely: Constanta, Postof. 85, Tel. 174. Távirat: Bercovici

Munkás Mozgóban

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 6, 9 órakor:

I.

Gyermekrablók

Izgalmas gangster-dráma.

Fősz.: CHESTER MORRIS és SALLY ELLER.

II.

A vágyak ritmusa

Az évad legnagyobb filmje. Főszerepekben: JOAN GBAWFORD és CLARK GABLE.

— Istentisztelet. A Regele Ferdinand uti nagytemplomban Szukausz ünnep utolsó napjainak imarendje: Október 7-én, szerdán az esti ima 6 órakor, 8-án, csütörtökön a reggeli ima 8, muszaf ima 10 (Mazkir, halottak emlékezete), mincha délután 4, esti ima 6 órakor kezdődik. Október 9-én, pénteken Szimchasz Tóra napján a reggeli ima 8-kor, a muszaf ima 10 órakor kezdődik. Tagjaik gyermekei a Tóra-körmenethez zászlócskákat kapnak a templomban.

— Kimutatást kell készítenek a püspökök az egyházi vagyonról. Bucurestiből jelentik: A kultuszminisztérium körrendeletben szólította fel a püspököket, küldjenek be kimutatást az egyházi vagyonokról. Az utolsó határidő november, ami után szankciókat fognak alkalmazni.

— Értekezlet volt a belügyminisztériumban a viasamegyei incidensek ügyében. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztériumban tegnap Iuca miniszter elnökletével értekezlet tartottak, amelyen Paralanu tábornok csendőrségi főparancsnok beszámolt azokról a szankciókról, amelyeket a viasamegyei Cluj-gáreni melletti incidensek okozói ellen fogantatosítanak.

— Még e héten megtörténnek a változások a kontingentálási hivatal vezetésében. Bucurestiből jelentik: Ezen a héten — írja a Curentul — Valer Pop kereskedelmi miniszter véglegesen megállapítja, milyen változtatásokat fog eszközölni a kontingentálási hivatal vezetésében.

— Visszaállítják az önálló kultuszminisztériumot. Bucurestiből jelentik: A Curentul hírt ad róla, hogy a parlament megnyitása után V. Iamandi kultuszminiszter törvényjavaslatot fog előterjeszteni a kultusz és művészeti minisztériumok helyreállítására, amire jövő év április 1-én kerülne sor.

— Templomi szónoklat. Glasner Akiba ortodox főrabbi csütörtök délelőtt 11 órakor maszkir drosét tart a páriszucui templomban. A hitközség felhívja az ortodox templomokat, hogy csütörtök reggel csak egy minjant tartanak, hogy idejében elmehessenek a főtemplomba.

— Megemmisítik a bucuresti munkakamara választásokat. Bucurestiből jelentik: Holnap igazolják a kereskedelmi kamarák uniójában a bucuresti munkakamara választásokat. A Tempo azonban tudni véli, hogy több bucuresti kereskedő intervenciójára a választás eredményét meg fogják semmisíteni.

— Madgearu csütörtökön tér vissza Párisból. Bucurestiből jelentik: A Tempo írja, hogy Madgearu csütörtökön tér vissza Párisból, ahol fontos beszélgetéseket folytatott a francia politikai élet vezetőivel.

— Elmarad a vasárnapra tervezett nemzeti parasztpárti nagygyűlés. Bucurestiből jelentik: A Tempo tudni véli, hogy az utolsó pillanatban rendezési akadályok miatt a vasárnapra Bucurestibe tervezett nemzeti parasztpárti gyűlést elhalasztják. Mihalache ma dönt ebben a kérdésben.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

L. J. Văcănu de jos. Szíveskedjék valamelyik páriszi bankhoz választélyeg-kuponnal ellátott levélben fordulni. Az ilyen természetű kötvényeket csak a nyugati bankok tartják nyilván. Nemzetközi választélyeg-kupon a postán szerezhető be.

Orvosilag ajánlva. Huszonhat állam egészségét őrzi. Ügyeljen az OLLA márkára, ne fogadjon el utánszókat

